

Играње топка во старо време

Во Лешок и Полог се играло топка уште од античка Македонија и среден век, па, се до моето детство. Народот играњето со топка го викал топкање, играње топка, шутирање топка и сл.

Топката и сонцето асоцираат на округлоста на земјината кугла, а посебно на сонцето кое е во форма на топка и истото е симбол на нашиот народ од античка Македонија до денеска. Не случајно во оваа книга, како и во други мои книги сонцето е присатно во секоја страница, како што сонцето било внесено и во книгата Утешение грешним од јеромонахот Кирил Пејчинович, кое го печател Теодосие Синайски во Солун во почетокот на 19 век. Не случајно сонцето е земено за симбол на античка Македонија, а боздоганот е симбол на средновековна Македонија.

Децата во моето детство, како и многу векови наназад се топкавме(игравме топка) со неколку разни реквизити, предмети со кои сме располагале, и тоа:

- со изваљана топка од козина-коса од животни
- со клупче од преѓа од волна или коноп
- со подврзана парталка наполнета со стари алишта или преѓа
- со надуано дуало од мочниот меур на свиња, телиња, волови и др.

Машките игравме топка со шутирање со нозете. Се поделувавме во две екипи, стававме два камени плочи како голови, на двете страни од ливадата и се натрпреварувавме кој ќе даде повеќе голови и тој е појак, поснаодлив, поитар, побрз, и т.н. Често пати се кладевме во нешто (локум, бомбоне, орае, коштање, и сл.) и ги добиваше таа екипа која ќе победеше.

Девојчињата (дејчињата) не играја топка со шутирање со нозе, туку само машките деца. Ние мислевме дека играњето топка со шутирање со нозете е само за машки деца и не им личи девојчињата да играат. И така беше, девојчињата носеа фустани и сукњи и не личеше да шутираат со нога. Но, имаше игри кога топкањето беше со рацете и тогаш се вклучуваа и девојчињата. Девојчињата и децата со топката од преѓа или од козина играа на зид или се гаѓаа меѓу себе со топката.

Децата се топкавме со разни топчиња (од преѓа, од козина, од гума, пинг понг и сл.) и игравме со нозе, со раце и со глава. Се фрлафме, се додававме, со глава....

На зид удирајме, од рака на рака, од нога на нога, од глава на глава, удирање со рака на под од земја, преку мрежа со раце, удирање со топка и парталка и погодување, топче пинг понг од пластика, игравме и шутиравме капа од некое дете со нозете и ние

го викавме кошкапа, потоа игравме со парталка, игравме со нозе, а и ја фрлавме парталката или топката со раце или со нозе.

За децата многу интересна игра беше Кошкапа, Земавме постара капа од некое дете ја клоцавме, ја шутиравме капата или пак игравме со крпа-парталка.

Заедно игравме децата и девојчињата со парталката. Се собиравме во круг, едно дете беше во средина и со парталката фрлаше кон децата и тоа дете што ќе го погодеше отпаѓаше од понатамошната игра и така се играше до крај кој ќе остане последен тој е победник.

Козина е коса од животни и се зема-собира, кога се колат свињите. Кога ќе се заколе с вињата, се попарува со зовриена вода, потоа се стружат влаканата со нож и се собираат. Козина се собира и од влакна од кози, коњи кога се чешлаат од гривната, крави и др.

Јас не сум запознат како се ваљала козината и како се правело цврста топка, но, тоа го правеа повозрасните.

(Дел од Библиотеката на Митко Спироски, во станот во Аеродром)

(Part of the library of Mitko Spiroski, in the flat in Aerodrom)

(Книгата Молитвословја по 55 години се врати во родот Лалошои и е во раце на Митко Спироски, внук на Трпо Онуфриевски од Лешок, а книгата 2008 год. ми ја подари поп Стојче Ристовски од родот Петреј од Лешок-Извор: ред. бр.54)

(The Book Molitvoslovja after 55 years has come back in the kin Lalošoi, in hands of Mitko Spiroski, Trpo Onufrievski's grandson-Lesok, the book (2008) is a gift of priest Stojce Ristovski of the kin Petreej -Lesok)

(фото: Митко Спироски,Лешочка река во зима)
(photo: Mitko Spiroski,Lesoks river in winter)